

Školní časopis

Školní rok 2022/2023

3. číslo

Základní škola a mateřská škola, Teplická 400, Krupka

Čas letí jako bláznivý, já nechytím
ho, ani vy ...zpívá ve své písni
Mistr Karel Gott...

No, prostě tu máme už konec
úмора a s ním i 3.číslo našeho
školního časopisu, které se pomese
v jarním duchu...

V úvodu bychom chtěli poděkovat
všem, kteří přispěli do sbírky pro
kočičí útulek Fousek.

 Fousek z.s.

2 d · 🌐

Jsme rádi, když vidíme, že jsou
děti vedeny k tomu pomáhat
ostatním.

My velmi děkujeme ZŠ a MŠ
Krupka a všem, kteří se na sbírce
podíleli!

Sbírka pro útulek Fousek

Od listopadu do konce ledna proběhla na naší škole sbírka pro místní útulek Fousek, který se již několik let stará o několik desítek opuštěných kočičáků.

Sbírka byla velmi úspěšná, podařilo se shromáždit nejen mňamky, které obohatí kočičí jídelníček, ale také dezinfekční, mycí, prací prostředky, jednorázové rukavice a papírové utěrky.

Děkujeme všem, kteří se sbírky zúčastnili, velká pochvala patří třídě 6.A.

Mgr. Lenka Glogarová, ZŠ a MŠ Krupka, Teplická 400

ÚNOROVÉ SVÁTKY A VÝZNAMNÉ DNY

2. neděle v únoru - Světový den manželství

2. února - Hromnice

2. února - Světový den mokřadů

3. února - Světový den modliteb

4. února - Světový den boje proti rakovině

6. února - Mezinárodní den nulové
tolerance ženské obřízky

11. února - Světový den nemocných

11. února - Mezinárodní den žen a dívek ve
vědě

12. února - Den červené ruky

12. února - Darwinův den

13. února - Světový den rádia

14. února - Světový den léčby zvukem

14. února - Svatý Valentýn - Svátek
zamilovaných

20. února - Světový den sociální

spravedlnosti

21. února - Mezinárodní den boje proti kolonialismu

21. února - Mezinárodní den průvodců cestovního ruchu

21. února - Mezinárodní den mateřského jazyka

22. února - Evropský den obětí (Evropský den zločinu)

22. února - Den sesterství

29. února - Mezinárodní den boje proti vzácným chorobám

A.Bustová, N.Apjarová

Lednové a únorové pranostíky

V lednu se s pranostikami doslova roztrhl pytel. Chápeme ještě i po staletích, jaké mají vlastně smysl a proč se o nich zmiňujeme i v dnešní, technicky vyspělé době? Nebudete tomu věřit, ale jsou v naší současnosti aktuální. Připomeňme si ty nejčastější.

*V lednu mráz - těší nás; v lednu voda - věčná škoda.

*Leden jasný, roček krásný.

*V lednu málo vody - mnoho vína, mnoho vody - málo vína

*Když v lednu hrom se ozve, hojnost vína je v očekávání.

*Jestliže země v lednu měsíci otevřena jest a obzvláště když poslední větrové přítom bouří, tehdy panují rozličné nemoce.

*Když roste tráva v lednu, roste špatně v červnu.

*Mnoho sněhu v lednu, mnoho hřibů v srpnu.

Jestli února měsíce jest teplo, nepohrdej hned pící, která ti zůstává, neb s námi ráda zima po

Veliké noci zahrává. Co si únor zazelená – březen si hájí; co si duben zazelená – květen mu to spálí.

2. února :

*Na Hromnice zimy polovice.

*Na Hromnice o hodinu více.

3. února :

*Na svatého Blažeje slunce ještě nehřeje.

*Je-li pěkné počasí na svatého Blažeje, zvedou se brambory.

R.Žižka

Samozřejmě nemůžeme zapomenout na svátek zamilovaných, ano je to....

Valentýn

Valentýn, svátek zamilovaných, je v historii opředen legendami Svátek svatého Valentýna, zkráceně Valentýn, se tradičně slaví **14. února**. Je to den zaslíbený všem zamilovaným, oslavě lásky a vzájemné náklonnosti mezi partnery. Zamilovaní si v tento den vyměňují valentýnky, zamilovaná přáníčka.

Kdo byl svatý Valentýn?

Ten známější svatý Valentýn žil ve 3. století a podle legendy vykonával svou službu ve starověkém Římě. Tehdejší panovník usoudil, že lepšími vojáky jsou nezadaní a nesezdaní muži. Proto vydal zákaz oddávání mladých mužů. Ti měli nejprve sloužit v armádě. Zmiňovaný kněz, svatý Valentýn, však se zákazem nesouhlasil, a tajně i nadále mladé páry sezdával. Byl však odhalen a panovníkem odsouzen k smrti. Rozsudek byl vykonán 14. února. Jiná legenda hovoří o Valentinovi, který byl odsouzen na smrt za napomáhání k útěku mučených křesťanů z římského vězení. Podle bájného příběhu se tento Valentýn během svého věznění před smrtí zamiloval do dívky, nejspíše žalářnickovy dcery. Té pak před svou smrtí napsal milostný dopis, který zakončil podpisem ... od tvého Valentýna. Možná odtud pramení zvyk předávání milostných psaní a valentýnských přání.

JIŽNÍ KOREA Svátek Sv. Valentýna mají v Jižní Koreji na starost ženy. Dávají mužům 14. února čokoládu, jejich přízeň pak mohou muži opětvovat přesně o měsíc později na takzvaný Bílý den, kdy ženám darují sladkosti. O další měsíc později následuje Černý den, kdy se nezadaní scházejí nad talířem černých nudlí Jajangmyeon a lamentují nad svou osamělostí.

DÁNSKO Zamilované páry si zde místo růží dávají sněženky, muži pak svým láskám připravují vystříhovaná přáníčka „gaekkebrev“ s vtipnými básničkami, podepsaná šifrou z teček. Pokud žena vyluští autora, dostane od něj o Velikonocích vajíčko.

PERU I v jihoamerické zemi nepatří růže na rozdíl od většiny světa k valentýnským oslavám – peruánské páry si dávají orchideje.

FRANCIE Romantická Paříž zažívá každoročně na Sv. Valentýna nájezdy zamilovaných párů. Ty až do roku 2015 zamykaly zámky na mostě Pont des Arts a házely klíčky do Seiny, nyní má most nové zábradlí, na které se již zámky připnout nedají. Významné oslavy probíhají ve vesnici St. Valentin, která je vyzdobena květinami a v níž se konají svatby a další romantické aktivity.

JARO

Každé roční období má svůj čas. Po zimě se těšíme, až vzduch provoní první sněženky a krokusy. Možná je nám trochu líto tajícího sněhuláka, ale barevní motýli naše chmury rychle rozeženou... Včely nevědí, kam dřív letět, ... a kytičky?

Ty se perou s posledním zbytkem sněhu jako o život. Jarními měsíci jsou březen, duben a květen.

Jarních svátků je mnoho, my vám jich několik připomeneme a třeba se něco nového dozvíte ☺

Pesach (židovský svátek)

Židé na jaře slaví jeden ze svých hlavních svátků, Pesach. Jedná se zároveň o jeden z nejstarších svátků vůbec. Připomíná vyjití z otroctví a cestu ke svobodě; zároveň je oslavou probouzení půdy a země.

Masopust, či obecně karneval

Jedná se o třídní svátek, jakož i slavnostní období mezi Vánocemi a postní dobou.

Velikonoce

Velikonoce jsou jeden z nejvýznamnějších křesťanských svátků, ve kterém se oslavuje zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V Česku je při něm prastarou tradicí hodování a pomlázka, v jiných zemích jsou zvyklosti značně odlišné.

První máj

Svátek práce nebo 1. máj je mezinárodní svátek pracujících, který se od roku 1890 slaví 1. května. Svátek zavedla v roce 1889 II. internacionála na paměť vypuknutí stávků amerických dělníků v Chicagu dne 1. května 1886, která vyústila v Haymarketický masakr a následné soudní řízení. V českých zemích se poprvé slavil v roce 1890 na Střeleckém ostrově v Praze. Ve Spojených státech a Kanadě se Svátek práce, *Labor Day*, slaví první pondělí v měsíci září.

První máj, není ale jen Svátkem práce. U nás má význam ještě jako den zamilovaných aneb pravý lásky čas. Patří k němu líbání pod rozkvetlou třešní, jabloní či břízou, ale také další tradice: stavění májky, lidové veselice a loučení se zimou a vítání jara

Pálení čarodějnic (30.4.)

Pálení čarodějnic či filipojakubská noc je lidový zvyk spojený s pálením ohňů a vírou v čarodějnice, který se odehrává v noci ze 30. dubna na 1. května. Pod názvem Valpuržina noc je slaven také v německy mluvících zemích a Skandinávii.

K. Holbičková, N. Slavíková , I.Bilohlávková,
A.Ajdini

Masopust

Masopust je svátek spojen s křesťanskou tradicí, týkající se doby od Tří Králů po Popelčíní středu. Jsou s ním spojeny průvody masek a veselí, určité průvody na Hlinecku se dokonce dostaly na nehmotné dědictví UNESCO. Součástí Masopustu jsou také čtyři významné dny.

Tučný čtvrtek patří k prvním z nich, na tento den se odehrávají veliké hody plné jitrnic, jelit a jiných masných pochutin, poté se také jedí sladké pokrmy, například koblihy.

Masopustní neděle je den plný veselí, konají se největší oslavy. Nejdříve se rodina sešla u bohatého oběda a poté vyrážela na tancovačky, které se občas protáhly až do rána.

Na Masopustní pondělí lidé často odpočívají po protancovaném předešlém dni, ale některé manželské páry se zapojovaly do Mužovských bálů.

Posledním dnem před půstem je Masopustní středa, tento den patří především tradičním maskám a průvodům po celé vsi. Konce těchto průvodů jsou všude jiné, někde se zakopává basa, jinde se vynáší maska Masopusta na márách nebo někde jinde se popraví maska kobyly či postřelí medvěd.

T.Novák

PROČ SE VLASTNĚ SLAVÍ VELIKONOCE ? Pokud nevíte, tak to hned zjistíte...

Velikonoce nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Vedle toho jsou Velikonoce obdobím lidových tradic spojených s vítáním jara, které s náboženským svátkem souvisejí jen volně.

Kolikátého se slaví Velikonoce?

Datum Velikonoc se odvozuje od židovského svátku pesach, který se slavil dle lunisolárního židovského kalendáře 14. dne měsíce nisan, v den prvního jarního úplňku. Protože nejdůležitější velikonoční událostí je Ježíšovo zmrtnýchvstání, ke kterému mělo dojít v neděli, je datum Velikonoc odvozeno od výpočtu první neděle po prvním jarním úplňku.

Proč slavíme Velikonoce?

Zatímco na Vánoce oslavujeme narození Ježíše Krista, historie Velikonoc se váže k období o 30-33 let později, Velikonoce se konají na počest zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Odtud ostatně přichází i samotný název **Velikonoce** – jedná se o zkratku sousloví „Veliká noc“.

Jak probíhají Velikonoce?

Velikonoce se v České republice soustředí na dva dny - neděli a pondělí. Velikonoční neděle se nese se znamením radosti a veselí nad zmrtnýchvstáním Ježíše Krista. V kostelech se konají slavnostní bohoslužby, svěť se velikonoční pokrmy (beránek, mazanec, vejce, chléb a víno) doma se hoduje.

Významný je i Velký pátek (latinsky *dies passionis Domini*)

je křesťanský svátek připomínající ukřižování Ježíše Krista a jeho smrt na Kalvárii. Je to pátek Svatého týdne a součást velikonočního tridua. V západních církvích může tento pohyblivý svátek připadnout na datum mezi 20. březnem a 23. dubnem. V Česku je od roku 2016 slaven jako svátek (den pracovního klidu).

Proč velikonoční zajíček?

Důležité postavení zaujímal symbol zajíce (či králíka) už v předkřesťanských kulturách. Ty jej spojovaly s Měsícem, ve starém Egyptě zase zajíc symbolizoval zmrtnýchvstání boha podsvětí Usíra. V antice zajíc doprovázel bohyni lásky Afrodité i jejího syna Erota, symbolizoval štěstí, ale i krátkost lidského života.

N. Tesařová

Historie barvení vajíček

Nejstarší zdobená kraslice má podle vědců stáří 2300 let, první historicky doložené barvení vajíček je z roku 1290, kdy král Edward nechal jako dar obarvit zlatou barvou 450 vajec. Velikonoční vajíčka se podle některých historických úvah objevovala už 5 000 let před Kristem, ale prokázat to samozřejmě nelze.

Historie začíná zcela jistě už ve starověkém Egyptě a Persii, kde se na svátky jara barvila na červeno, skořápky se ale pravděpodobně zdobily už v pravěku. Nejstarší zdobená kraslice má podle vědců stáří 2300 let.

Důvod barvení vajíček a jejich použití o Velikonocích byl především praktický. Ve 40 denním postním období, které končí Bílou sobotou se nesmělo jíst maso, mléčné produkty a také vejce. V tomto ročním období ale slepice po zimě opět plně snáší a lidé řešili problém, co s takovým množstvím vajec. Uvařená vejce měla delší trvanlivost, ale bylo potřeba rozlišit je od čerstvých a tak se vařená barvila na červeno. Postupem času se začaly používat i další přírodní barvy a vajíčka se také po večerech různě, zpočátku poměrně jednoduše, zdobila.

Barevná a zdobená vajíčka pak dostávali o Velikonočním pondělí koledníci. Vajíčka musela být plná, uvařená a barevná, vyfouknuté skořápky – takzvané kraslice - se používaly jako dekorace.

F. Veselý, J. Dlouhý

Pomlázka

Jedná se o český velikonoční zvyk, který spočívá ve šlehání žen muži za pomoci prutu, taktéž nazývaného pomlázka. Tento aspekt je prováděný na Velikonoční pondělí každý rok. Objevy tohoto zvyku se datují už v době 14. století, ale přesný začátek tradice neznáme. Zlatý věk tohoto zvyku dosáhl okolo 19. a 20. století. S pomlázkou jsou spojené podobné obyčeje spojované s obnovou, očištěním a omlazením, jako je polévání vodou či voňavkami, nebo házení do vody.

Pomlázka se plete z několika proutků, většinou z 6-12, typicky ze sudého počtu, nejčastěji z vrbových.
J. Kohout, R. Flener

A samozřejmě nesmí chybět ani naše kulinářské okénko, tentokrát si upečeme beránka 😊

Kynutý beránek

Suroviny : 300g polohrubé mouky

- : 5ks oddělených vajec
- : 2ks vajec
- : 250g krupicového cukru
- : 1b vanilkového cukru
- : citronová kůra a šťáva z citronu
- : máslo na vymazání
- : moučkový cukr na posypání
- : čokoládová poleva a dle chuti rozinky

Postup : 1) Troubu předehřejte na 200, horkovzdušnou na 180 °C. Formu důkladně vymažte změkklým máslem a vysypte trochou mouky.

2) Dvě celá vejce a žloutky ušlehejte v míse s oběma druhy cukru do pěny, přidejte citronovou šťávu i kůru a mouku.

3) V jiné nádobě vyšlehejte z bílků tuhý sníh (když nadzdvihnete metlu, špičky sněhu se neohýbají) a lehce ho vmíchejte do těsta.

4) Těsto vlijte do „obličejové“ poloviny formy, přiklopte a vložte do trouby. Pečte zhruba pětatřicet minut, až je beránek krásně zlatý; přesvědčíte se opatrným nadzdvížením formy a vpichem špejle – když na ní neulpí vlhké drobečky, je hotovo.

5) Formu vyjměte z trouby a na hodinku až dvě ji zabalte do vlhké utěrky, až zcela vychladne.

6) Opatrně beránka vyklopte, posadte na servírovací talíř, poprašte moučkovým cukrem, vytvořte malé důlky a vložte do nich rozinky jako oči. Můžete ho také přelít čokoládovou polevou (připravíte ji podle návodu na obalu) a nechat vychladit.

D.D a K.U.

Děkujeme za přízeň, doufáme, že se vám naše 3.číslo líbilo. Pokud by chtěl někdo časopis obohatit o svůj příspěvek, budeme jen rádi. Přejeme krásné jarní dny 😊

